

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Synodvs Nicæna II. Generalis. Sub Hadriano papa I. anno DCCLXXXVII.

Parisiis, 1644

Ioannis episcopi Thessalonicae de sermone, cuius initium est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15473

ANNO CHRISTI 787.

Βασίλειος ὁ ὁσιώτατος Ἐπίσκοπος Ἀγκύρας εἶπε· Ἐ συγχωρήσεως δὲ αὐτοῦ αὐτῶν ἐκρινεν.

Ἰωάννης ὁ ἀλαβείστας μοναχὸς καὶ τοποτηρητὴς τῆς ἀνατολικῶν ἑρεσιῶν εἶπεν· Ἐδὴ δὲ πᾶσιν, ὅτι Ἐ Σαμαρεῖται χείρονες τῆς ἄλλων αἰρετικῶν εἰσι, καὶ ἡ αἵρεσις αὐτῶν λίαν ἀποβλητος καὶ κινδύνη ὄντι, καὶ μακρὰν τῆς χεῖρος. ὡς ἀπέδειξεν ὁ λόγος, ὅτι Ἐ τὴν σελήαν εἰκόνας καταστρέφοντες χείρους εἰσι τοῦτον. Ἰωάννην δὲ ὄντι ὀνομασθῆναι αὐτῶν Σαμαρείτας.

Κωνσταντῖνος ὁ ὁσιώτατος Ἐπίσκοπος Κωνσταντίας τῆς Κύπρου εἶπεν· ἐγὼ μὲν ὄντι εἰκονοκλάτας χείρους τῆς Σαμαρείτης ἠγροῦμαι, ὅσον ἐλαῖνοι ἔσονται ἀγνοῖα διεπεράσαντο, ἀλλότριοι ὄντες τῆς Χριστιανισμοῦ· οὗτοι δὲ ἐν γνώσει πεπηθήκασιν, καὶ ἀνάξιοι εἰσὶν ἀπολογίας. ὡς γὰρ γέγραπται· ὁ γνοὺς τὸ θελημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ μὴ ποιῶν, δαρήσεται πολλά.

Νικόλαος ὁ ὁσιώτατος Ἐπίσκοπος Κυζίκου εἶπε· κατὰ τὸ ἐλάχιστος τῆς ὑμῶν ὁσιότητος βίβλον ἐπάρομαι ἔν τῃ ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης, ἔ ἀξίως ἀναγνωθῆναι.

Ἡ ἀγία συνόδος εἶπεν· ἀναγνωθῆτω.

Καὶ λαβὼν Δημήτριος ὁ ἀλαβείστας διάκονος καὶ σιβιόφυλαξ ἀνέγνω.

Ἰωάννου Ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης ἐν τῆς λόγου, οὗ ἡ ἑρμηνεία.

Μέχρι τότε περὶ τῶν κώλων ἡμῶν ἔ τὸν Ἰησοῦ Χριστόν. ἔ μετ' ὀλίγα ὁ Ἐμῶν εἶπεν ὑμεῖς οὐδ' ἐν ταῖς

Basilii sanctissimus episcopus Ancyræ dixit: Etiam indulgentia eos indignos iudicavit.

Ioannes reuerendissimus monachus, & vicarius orientalium pontificum, dixit: Liquet omnibus, quia Samaritæ peiores sunt aliis hæreticis: & hæresis eorum nimis eiicienda & praua est, & a gratia omnino longinqua. Itaque oratio demonitrat, quoniam hi qui venerabiles iconas subuertunt, deteriores sunt istis. * Dignum ergo est nominare illos Samaritas.

* Gr. Satis autem est

Constantinus sanctissimus episcopus Constantiæ Cypri dixit: Ego quidem imaginum infractores tanto peiores Samaritæ arbitror, quanto illi ignoranter egerunt, cum essent alieni a Christianismo. Isti vero scienter fecerunt, & idcirco indigni sunt satisfactione. sicut enim scriptum est: *Qui nouit uoluntatem domini sui, & non facit, uapulabit multis.*

Luc. 2.

Nicolaus sanctissimus episcopus Cyzici dixit: Ecce ego seruus minimus sanctitatis uestræ librum defero sancti patris nostri Ioannis episcopi Thessalonice, & postulo recitari.

Sancta Synodus dixit: Recitetur.

Et accipiens Demetrius reuerendissimus diaconus & sceuophylax, legit.

Ioannis episcopi Thessalonice de sermone, cuius initium est.

Vsq̄ue nunc Dominum nostrum & Deum Iesum Christum tentans perseuerat inimicus in eremo. Et post pauca: Gentilis dixit: Vos ergo in ecclesiis

imagines non pingitis sanctis vestris, & adoratis illas? & non solum sanctis, sed & ipsi Deo vestro. sic ergo aestima & nos simulacra circumfouentes, non ea adorare, sed incorporales virtutes, quæ per illa placantur. Sanctus dixit: Sed nos imagines hominum factorum, sanctorum videlicet seruorum Dei & corpora ferentium facimus ad recordandum & honorandum eos: & nihil incongruum operamur pingentes eos, quales & fuerunt. neque enim agimus secundum vos, neque incorporalium quorundam corporales characteres demonstramus: sed & adorantes, non imagines, vt etiam tu prædixisti, sed eos qui per picturam indicantur, glorificamus: & hos non vt deos (absit) sed vt proprios seruos & amicos Dei, & fiduciam habentes intercedendi pro nobis. At vero imagines Dei facimus, id est, Domini & saluatoris nostri Iesu Christi, quemadmodum visus est super terram, & cum hominibus conuersatus est, hunc pingentes, & non vt intelligitur natura Deus. Quæ enim similitudo est, vel qui habitus incorporei & sine schemate Verbi Patris? Spiritus enim est Deus, vt scriptum est, id est, sanctæ & consubstantialis Trinitatis natura. Sed quoniam beneplacito Dei & Patris descendens vnigenitus Filius eius & Deus Verbum e cælis, incarnatus est propter salutem nostram de Spiritu sancto & intemerata virgine Dei genitrice Maria, humanitatem eius pingimus, non incorporalem deitatem. Gentilis dixit: Esto, Deus Verbum vt incarnatus

ἐκκλησίας εἰκόνας οὐ γράφετε τοῖς ἀγίοις ἡμῶν, ἔ προσκυβεῖτε αὐτοῖς; καὶ οὐ μόνον τοῖς ἀγίοις, ἀλλὰ ἔ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἡμῶν. οὕτως οὐ νόμιζε ἔ ἡμᾶς τὰ βρέτη περιτάλλοντες, ἐν αὐτὰ προσκυβεῖν, ἀλλὰ τὰς δι' αὐτῶν διασπενδυμίας ἀσωμάτους διδάμεις. ὁ ἄγιος εἶπεν· ἀλλ' ἡμεῖς εἰκόνας ἀνεσώπων γαγγημύων, τῶν ἀγίων δούλων τοῦ θεοῦ ἔ σωματοφόρον, ποιεῖμεν εἰς τὸ μνησθῆναι αὐτῶν ἔ πρὸς αὐτῶν, ἔ οὐδὲν ἀπεικὸς ἐργάζομεθα γράφοντες αὐτῶν, οἷοι ἔ γράσαντες. οὐδὲ γὰρ πλατίζομεθα καθ' ἡμᾶς, οὐδὲ ἀσωμάτων πνῶν σωματικῶς γραφικῶν ἀκινύομεν· ἀλλὰ ἔ προσκυβουῦτες, οὐ τὰς εἰκόνας, ὡς ἔ σὺ παρεῖπες, ἀλλὰ τῶν διὰ τῆς γραφῆς δηλουμένων διδασκάλων· καὶ τοῖς οὐχ ὡς θεοῖς· μὴ γρηγοῦ· ἀλλ' ὡς γνησίους δούλους ἔ φίλους θεῶν, ἔ ἀφ' ἑρσιῶν ἔχοντας προσβῆναι ὑπὲρ ἡμῶν. τῶν δὲ θεοῦ εἰκόνας ποιοῦμεν, λέγω διὰ τὴν κωλύει ἔ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καθὼς ὡφθη ἐπὶ τῆς γῆς, ἔ τοῖς ἀνεσώτοις σωανέσραφον, τοῖτον γράφοντες, καὶ οὐχ ὡς νοεῖται φύσις θεός. πᾶσα γὰρ ὁμοίωσις, ἢ ποῖον γῆμα τῶ ἀσωμάτου καὶ ἀχρημάτου λόγου τῶ πατρὸς; πνεῦμα γὰρ ὁ θεός, ὡς γέγραπται, τοῦτέστιν ἢ τῆς ἀγίας ἔ ὁμοιοῦσι τελετῆς φύσις. ἀλλ' ἐπεὶ διδουκία τῶ θεοῦ καὶ πατρὸς κατελεθῶν ὁ μονογενὴς υἱὸς τῶ υἱὸς καὶ θεός λόγος ἔξ οὐρανῶν, ἐσαρκώθη διὰ τῶν ἡμῶν σωτηρίῳ ἐν πνεύματι ἀγίου ἔ τῆς ἀρχαίου πνεύματος καὶ θεοτόκου Μαρίας, τῶ ἀνεσώπῳ τῶ ἀπὸ γράφομεν, οὐχ ἢ τῶ ἀσωμάτου θεοτόκου. ὁ Ἐλλῶ εἶπεν· ἔσω, τῶ θεῶν λόγον ὡς ἐνανεσώπῳσαντα

* Gr. fingimus

Ioan. 4.

ANNO CHALC. 797.

ANNO
 CHRISTI
 787.

εικονογραφεῖτε· ἢ περὶ τῶν ἀγγέλων
 φατέ; ὅτι καὶ αὐτοὺν ζωγραφεῖτε ὡς
 ἀνθρώπους, καὶ προσκυβεῖτε, καὶ ποι
 μὴ ὄντας ἀνθρώπους, ἀλλὰ νοερούς ἐ
 ἀσωμάτους λεγόμενους τε καὶ ὑπαρ
 χοντας. οὕτω νόμιζε καὶ εὐὸν παρὶ ἡ
 μῶν τιμωρίους θεοὺς διὰ τῶν ἀγα
 μάτων θεραπεύεσθαι, μηδὲν ἀποποι
 ἡμῶν διαπραηομένων, ὡσαύτῃ οὐδὲ
 ἡμῶν εἴπῃ τῶν γραφομένων ἀγγέλων.
 ὁ ἀρχιεπίσκοπος περὶ τῶν ἀγγέλων καὶ
 ἀρχαγγέλων, καὶ τῶν ὑπὲρ τούτοις
 ἀρίων δυνάμεων, προσέθηκε δὲ καὶ
 τὰς ἡμετέρας ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων,
 νοερούς μὲν αὐτοὺν ἡ καθολικὴ ἐκκλη
 σία γινώσκει, οὐ μὲν ἀσωμάτους παν
 τὴ καὶ ἀόρατους, ὡς ὑμεῖς Ἑλληες
 φατέ· λεπτοσωμάτους δὲ ἐ ἀερόδους
 ἢ πυρόδους καὶ τὸ γεγραμμένον ὁ ποιῶν
 εὐὸν ἀγγέλοις αὐτοῖς πνεύματα, ἐ εὐὸν
 λειτουργοῖς αὐτοῖς πῦρ φλέγον. ἐ τὸ
 πολλοὺς τῶν ἀρίων ἡμῶν πατέρον φρονή
 σαντας διέσκοπον· ὧν ὄντι Βασίλειος
 ὁ μέγας, ἐ ὁ ἐν ἀρίοις Ἀθανάσιος, ἐ ὁ
 μέγας Μεθόδιος, ἐ ὁ ἀμφὶ αὐτοῖς.
 μόνον ἦν ὡς ἀληθῶς τὸ θεῖον ἀσώμα
 τον ἐ ἀπεύχεσθαι, τὰ δὲ νοερά κί
 σματα οὐ πάντῃ ἀσώματα καὶ ἀόρα
 τα, ὡς τὸ θεῖον. διὸ καὶ ἐν τόπῳ εἰ
 σὶ, καὶ ἐμπερίγραφα τυγχάνουσιν.
 εἰ δὲ που ἄλλοις ἀσώματοις καλου
 μένοις εὐὸν ἀγγέλοις, ἢ δαίμονας, ἢ
 ψυχὰς, ὡς μὴ ὄντας ἐκ τῆς συμμί
 ξεως τῶν ὑλικῶν πνεύματων σιχαίων,
 καὶ τοιαῦτα σώματα παχέα καὶ αἰπύ
 τυπα, οἷα ἡμεῖς περικείμεθα, οὕτως
 αὐτοὺν προσηγέρθησαν. τῶ ὄντι γὰρ ὡς
 περὶ ἡμᾶς ἀόρατοὶ εἰσιν, ὡς ὁραθέν
 τες δὲ παρὰ πλείονων ἀμνηστῶν πλεο
 νος

depingitur: de angelis quid asse
 ritis? & ipsos namque depin
 gitis vt homines, & adoratis,
 quamquam homines non sint,
 sed intelligibiles & incorpora
 les & dicti & existentes. sic re
 puta & eos qui apud nos hono
 rantur, deos per statuas placari,
 nihil inconueniens nobis agen
 tibus, quemadmodum nec vo
 bis super depictis angelis. San
 ctus dixit: De angelis & archan
 gelis, & sanctis virtutibus quæ
 super istos sunt, addam autem
 etiam nostras hominum animas,
 intelligibiles quidem eos catho
 lica & apostolica nouit ecclesia,
 non tamen incorporeales omni
 no & inuisibiles, sicuti vos pa
 gani fatemini: † subriles autem
 corpore, & aereos, & igneos, se
 cundum id quod scriptum est:
*Qui facit angelos suos spiritus, &
 ministros suos ignem urentem.* Et
 hoc multos sanctorum patrum
 nostrorum sensisse inuenimus:
 quorum est Basilius ille magnus,
 & sanctæ memoriæ Athana
 sius, atque Methodius, & qui
 circa ipsos sunt. sola enim, vt
 veraciter fateamur, diuinitas
 est incorporealis & incircum
 scripta: porro intelligibiles
 creaturæ non omnino incorpo
 rales & inuisibiles, vt diuini
 tas, sunt: propter quod in lo
 co sunt, & circumscriptæ con
 sistunt. Porro sicubi reperis in
 corporeos vocari angelos, aut
 dæmones, aut animas, tamquam
 non existentes de commixtio
 ne materialium quatuor ele
 mentorum, sic eos noueris ap
 pellatos, cum non sint, & ipsa
 corpora crassa, & similia his, qui
 bus nos circumdamur. Licet, vt

† loquitur
 ex propria
 sententia.
 nam Con
 cilium su
 praact. 4.
 in confes
 sione sua
 angelos in
 corporeos
 affirmat.
 Psalm. 103.
 & ad Hebr.
 1.

* Gr. inui
 sibilis

vifi sunt a plurimis crebro sensibilibiter in specie propriorum corporum suorum, (vifi sunt autem ab his, quibus aperuit Deus oculos) & loco circumscripti monstrantur, cum non sint omnino incorporei, sicut diuina natura. Nos ergo non vt deos, sed vt creaturas spirituales, & ministros Dei, & non vt proprie incorporeos existentes, pingentes & honorantes angelos, non peccamus. Quod vero in humana eos forma depingamus, eo factum est, quod frequenter sic apparuerint his, ad quos missi sunt a solo Deo.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Auribus percipiamus dictum patris, quia ibi quidem Samaritæ imagines Domini & saluatoris nostri Iesu Christi & intemeratæ matris eius subuerterunt, hic autem pagani, vt didicimus. Ostendit vero pater, quod & angelos oporteat pingi, quoniam circumscripti sunt, & veluti homines apparuerunt multis.

Sancta Synodus dixit: Etiam domine.

Stephanus monachus legit.

De disputatione Iudæi & Christiani.

Iudæus dicit: Credidi ad omnia, & credo crucifixo Iesu Christo, quia est Filius Dei viui. Scandalizor autem in vos, Christiani, quia imagines adoratis. Scriptura quippe vbique præcipit, non facere sibi quemquam sculptrile vel omnem similitudinem. Christianus dixit: Deum recentem præcipiunt te non adorare scripturæ, & omnem similitudinem non adorare vt

νάκις τῶν εἰδή τῶν οἰκείων αἰπῶν σωμάτων ὡς ἐθέλονται ἢ ὑφ' ὧν ὑψοῦντο ὁ θεὸς ἑστῶν ὀφθαλμοῖς· ἔτι τῶν περὶ γραφῶν μνησθέντων μὴ ὄντες πάντῃ ἀσωμάτοι, ὡς ἡθεὶς φύσις. ἡμεῖς οὐκ οὐχ ὡς θεοὶ, ἀλλ' ὡς κτίσματα νοερά, καὶ λειτουργοὶ θεοῦ, καὶ μή κτερας ὄντας ἀσωμάτοι, ἔχοντες ἀνθρώπων γραφῶν τῶν ἀγγέλων, καὶ πνεύματων. ἡ δὲ ἀνθρώπων εἰδὲς γραφῶν αὐτῶν, ἐκ τῆς κτ' σιωπῆσιν οὕτως αὐτῶν ὀφθαλμοῖς ἐφ' οἷς ἀπετάλησαν ἑστῶν τῶν μόνου θεοῦ, γένηται.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπεν· ἐνωπούμεθα τὸ ρητὸν ἑσθῆς, ὅτι ἐκεῖ μὲν Σαμαρῖται τὰς εἰκόντας τῆς κτερας καὶ σωτήρος ἡμῶν καὶ τῆς ἀρχάντου μνησθέντες κτερας εἶδον, ἐν ταῦτα δὲ Ἕλληνας, ὡς μεμαθηκαίμεν. ἀπέδραξε δὲ ὁ πατήρ, ὅτι καὶ τῶν ἀγγέλων δεῖ γραφῶν, ἐπειδὴ περὶ γραφῶν πλοῖ εἶσι, ἔτι ὡς ἀνθρώποι ἐνεφάνισαν πολλοῖς.

Ἡ ἀγία συνόδος εἶπε· ναὶ δέσσεται.

Στέφανος μοναχὸς ἀνέγνω.

Ἐκ τῆς διαλέξεως Ἰουδαίου καὶ Χριστιανοῦ.

Ὁ Ἰουδαῖος λέγει· ἐπίσταν εἰς πάντα, καὶ πνεύμα τῶν ἐσωσθέντων Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτὸς ὅστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τῆς ζωῆς. σκανδαλισμοὶ δὲ εἰς ἡμᾶς ἂν Χριστιανοὶ, ὅτι τὰς εἰκόντας προσκυνοῦμεν. ἡ γραφή γὰρ πάντως παραγγέλλει μὴ ποιεῖν ἑαυτοῖς γλυπτὸν, ἢ πᾶν ὁμοίωμα. ὁ Χριστιανὸς ἐφ' ἑαυτῶν περὶ γραφῶν ἀπαγγέλλει μὴ προσκυνοῦν ἀγαφῶν, ἔτι πᾶσαν ὁμοίωσιν μὴ προσκυνοῦν ὡς

ANNO
CHRISTI
717.